Na bursztynowym szlaku

Like 0
Tweet 1
+1

Strona główna > Turystyka > Przyroda > Na bursztynowym szlaku

#bursztyn #archeologia #muzeum #wystawa #biżuteria #Gdańsk

Bywa złocisty, brunatny, czerwonawy i biały, przezroczysty i matowy. Niekiedy kryje w swoim wnętrzu rośliny, owady, ziarnka piasku i pęcherzyki powietrza tworzące niepowtarzalne kompozycje. Każda bryłka jest jedyna w swoim rodzaju.

Unikatowe piękno bursztynu fascynuje ludzi od tysięcy lat. Starożytni Grecy wierzyli, że bursztyny to łzy córek boga Słońca Heliosa opłakujących śmierć brata Faetona. Bursztynowymi łzami płakała też nordycka bogini Freja tęskniąca za Odynem i litewska bogini Bałtyku Jurata. Chińczycy uważali bursztyn za przemienioną duszę tygrysa, a osoba, która go nosiła, stawała się równie nieustraszona jak sam drapieżnik.

Bursztyn bałtycki (sukcynit), czyli kopalna żywica drzew iglastych, której wiek szacuje się na co najmniej 40 milionów lat, w największej obfitości występuje na południowym wybrzeżu Morza Bałtyckiego, między Gdańskiem a Kłajpedą oraz koło Słupska. Już w czasach prehistorycznych wytwarzano zeń ozdoby i amulety. W delcie Wisły archeolodzy odkryli 900 neolitycznych warsztatów, w których obrabiano bursztyn. - To prawdopodobnie najstarszy stosowany na masową skalę materiał zdobniczy - mówi Michał Kosior, wiceprezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Bursztynników z siedzibą w Gdańsku. - Od tysięcy lat jest też obiektem wymiany handlowej.

W dawnych wiekach bursztyn był, obok soli, najważniejszym bogactwem naturalnym Polski, a rejon Zatoki Gdańskiej uchodził za centrum europejskiego bursztyniarstwa. - W branży bursztyniarskiej nadal jesteśmy światowym liderem - mówi Robert Pytlos, pełnomocnik prezydenta Gdańska ds. bursztynu. - Gdańsk jest najważniejszym na świecie ośrodkiem wzornictwa, produkcji i sprzedaży biżuterii. To u nas odbywają się największe targi bursztynu Amberif i Ambermart oraz posiedzenia Światowej Rady Bursztynu. Zapleczem dla naszych projektantów stała się Pracownia Projektowania Biżuterii Akademii Sztuk Pięknych.

Bursztynowe atrakcje Gdańska

Gdańsk jest sercem Pomorskiego Szlaku Bursztynowego, który powstał, by krzewić bursztyniarskie tradycje Pomorza. Wśród atrakcji szlaku obok licznych muzeów i galerii rozrzuconych po całym Pomorzu znalazły się m.in.: zrekonstruowana faktoria handlowa sprzed 2 tys. lat w Pruszczu Gdańskim, Mistrzostwa Świata w Poławianiu Bursztynu w Jantarze, pokazy obróbki i szlifowania, zabiegi zdrowotne i kosmetyczne z użyciem bursztynu, a nawet... zupa rybna z dodatkiem nalewki bursztynowej.

Wędrówkę bursztynowym szlakiem zaczynam w Muzeum Bursztynu w Gdańsku. Wnętrza XIV-wiecznej Wieży Więziennej stanowią intrygującą oprawę dla nowoczesnej multimedialnej ekspozycji. Wspinając się na kolejne piętra, poznaję historię powstania „złota Północy", sposoby jego obróbki i zastosowania (np. jako lekarstwa), oglądam olbrzymie naturalne bryły bursztynu o różnorodnych kształtach i kolorach, wisiorki i figurki sprzed wielu tysięcy lat i oryginalną biżuterię współczesnych projektantów. Najcenniejsze eksponaty pochodzą ze złotych wieków XVI, XVII i XVIII w., gdy gdańskie bursztyniarstwo sięgnęło absolutnych wyżyn. Bursztynowe meble, zegary, lichtarze, szkatuły, flakony, fajki, puderniczki urzekają niebywałym pięknem i kunsztem wykonania.

Jednym z ciekawszych eksponatów jest współczesna gitara z bursztynu i drewna klonowego. Fascynujące są również inkluzje: kokon z jajami pająka, larwy, motyle, patyczaki, termity, chrząszcze uwięzłe w lepkiej żywicy 40 milionów lat temu. Szkło powiększające wydobywa najdrobniejsze detale: lśniący pancerz, odnóża, skrzydełka pocięte siateczką żyłek.

W poszukiwaniu kolejnych inkluzji jadę do Muzeum Inkluzji w Bursztynie na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, które ma w swoich zbiorach ponad 5 tysięcy bryłek z blisko 14 tysiącami inkluzji zwierzęcych i roślinnych. Ślimak, wylinka jaszczurki i... kopulujące muchówki to jedne z najciekawszych, jakie tu widziałam.

Następny przystanek to bazylika św. Brygidy, w której powstaje bursztynowy ołtarz o wysokości 11 m i szerokości 6 m zaprojektowany przez artystów Mariusza Drapikowskiego i Stanisława Radwańskiego. Będzie miał formę tryptyku z obrazem Matki Boskiej w środkowej części. Na razie możemy oglądać tylko jego fragmenty, ale gdy gdańscy bursztyniarze go ukończą, będzie największym dziełem z bursztynu na świecie, większym od słynnej zaginionej Bursztynowej Komnaty (tę nota bene również zbudowali gdańscy mistrzowie na zlecenie króla Prus Fryderyka I).

Ulice Długie Pobrzeże, Mariacka, Długa i Długi Targ tworzą tzw. Bursztynową Piątą Aleję słynącą z licznych pracowni, sklepów i galerii, w których można nie tylko kupić bursztynowe cacka, ale również podpatrzeć bursztyniarzy przy pracy. Zbigniew Strzelczyk, prezes Krajowej Izby Gospodarczej Bursztynu, mistrz złotnictwa i bursztyniarstwa przyjmuje mnie w swojej Galerii Styl przy Długim Pobrzeżu 31 z widokiem na Motławę. O bursztynie wie wszystko i potrafi o nim zajmująco opowiadać: - Bursztyn jest ciepły, przyjemny w dotyku i bardzo dobrze wpływa na zdrowie człowieka. Dla nas, bursztyniarzy, najcenniejszy jest ten bałtycki - najtwardszy i najpiękniej ubarwiony. Niepowtarzalność czyni z każdego kawałka fantastyczny materiał zdobniczy. Moje zadanie polega na tym, by wydobyć z niego to, co najpiękniejsze. Niektóre bryłki natychmiast do mnie przemawiają, inne leżą u mnie od lat i wciąż nie wiem, co z nimi zrobić.

- Patrząc na bursztyn, widzę coś absolutnie zjawiskowego: niepowtarzalną strukturę wewnętrzną, barwę i kształt - mówi Maria Fijałkowska, projektantka i właścicielka galerii Moja Forma przy Mariackiej 46. - To przeniesiony w czasie świat sprzed 40 milionów lat, który dziś możemy mieć dla siebie.

Na koniec wizyta w S&A w Gdyni - największej polskiej firmie bursztyniarskiej, którą można zwiedzać po uprzednim umówieniu się. Rocznie przerabia ona kilka ton bursztynów i produkuje miliony egzemplarzy biżuterii. Swoje wyroby sprzedaje na całym świecie. Najbardziej chłonnym rynkiem są Chiny, gdzie S&A ma 86 sklepów. Po zakładzie oprowadza mnie Joanna Gęsiarz, chodząca encyklopedia wiedzy o bursztynie. Przechodzimy przez wszystkie etapy produkcji, od sortowni aż po dział produkcji ręcznej, gdzie oszlifowane bursztyny oprawia się w srebro i złoto, łączy ze skórą, emalią, kamieniami szlachetnymi. - Polskie wzornictwo cieszy się ogromnym uznaniem na świecie - mówi pani Joanna. Kolie, wisiory, bransolety, kolczyki i pierścionki to owoc pracy zespołu projektantów pod wodzą prof. Sławomira Fijałkowskiego, szefa Pracowni Projektowania Biżuterii gdańskiej ASP.

- Nie lubię brylantów, są nudne i wyglądają tak samo - podsumowuje moja przewodniczka. - Za to bursztyny...

NELLY KAMIŃSKA

Inspirowane bursztynem

Autostrada A1 zwana Bursztynową, wiodąca z Gdańska do granicy polsko-czeskiej w Gorzyczkach, nazwą i przebiegiem nawiązuje do głównego traktu bursztynowego, który między I-III w. n.e. łączył Bałtyk z rzymską Akwileją. Bursztyn był też inspiracją dla projektantów Stadionu PGE Arena w Gdańsku, jednego z najpiękniejszych obiektów sportowych w Europie. Jako żywo przypomina on wielką złocistą bryłę bursztynu.

PolandMFA Muzeum Bursztynu / Amber Museum

Mapa
Satelita
Gdańsk
PGE Arena Gdańsk
Trójmiejski Park Krajobrazowy
Przejazdowo
Bogatka
Otomin
Sulmin
Kowale
Google
Dane do Mapy ©2015 Google
Warunki korzystania z programu

21.10.2015

1 Dodaj do planu podróży

Inne artykuły w tym dziale

26.08.2015 #turystyka #Warszawa #przyroda #pszczoły #Pałac Kultury i Nauki

Coraz więcej uli na warszawskich budynkach

Na jednym z niższych dachów Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie stanęły cztery ule. W stolicy Polski tworzonych jest coraz więcej pasiek dla miejskich pszczół.

17.08.2015 #turystyka #plaże #morze #wakacje #Sopot #Bałtyk

Najpiękniejsze plaże polskiego wybrzeża

Gwarne plaże i tętniące życiem promenady, puste wydmy, urwiste klify i biały piasek - nad Bałtykiem każdy znajdzie swoje miejsce. Gdzie plażować? Oto nasze podpowiedzi.

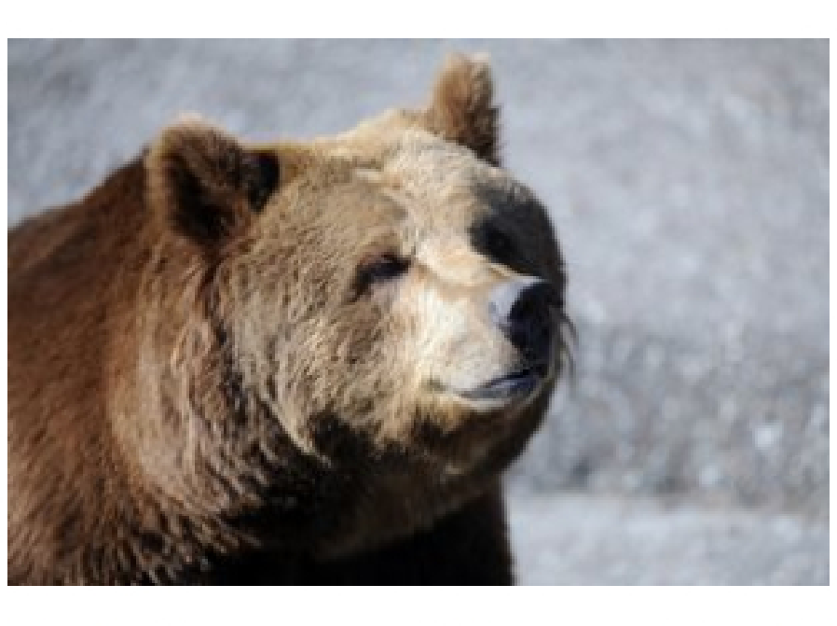

08.06.2015 #turystyka #przyroda #Bieszczady

Sady dla niedźwiedzi w Bieszczadach

W polskich Bieszczadach żyją największe europejskie drapieżniki. W ramach programu ochrony tamtejszych niedźwiedzi leśnicy na wiosnę odnawiają dla nich na poły zapomniane, ukryte w lasach sady.

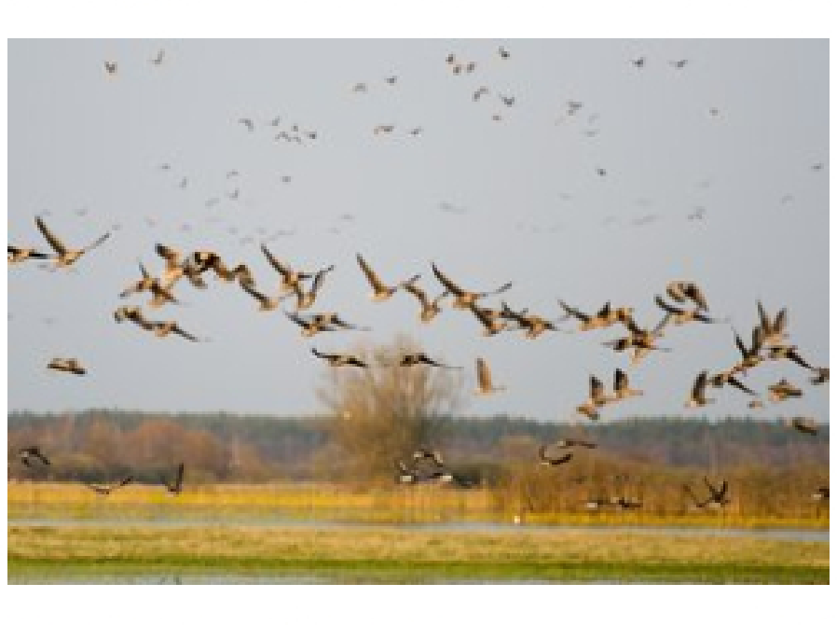

05.06.2015 #turystyka #rzeka #Biebrza #przyroda #Biebrzański Park Narodowy

Nietknięta rzeka Europy

Dokument „Biebrza – między jawą a snem" to świadectwo piękna i potęgi jednej z ostatnich nietkniętych rzek Europy i najważniejszych ostoi dzikiej przyrody na kontynencie.

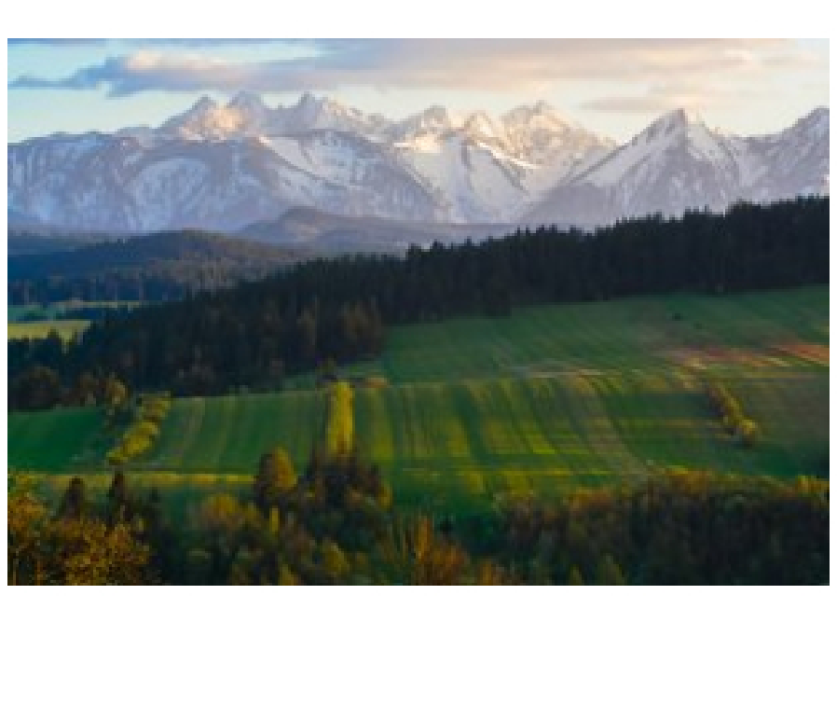

11.03.2015 #turystyka #mapa #przyroda #Tatry #Tatrzański Park Narodowy

Polska mapa Tatr najlepsza na świecie

Trójwymiarowa mapa Tatr stworzona przez naukowców z krakowskich uczelni została uznana za najlepszą mapę opublikowaną w 2014 roku w piśmie „Journal of Maps".

©2015 Ministerstwo Spraw Zagranicznych